І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР 2-го БЕРЕЗНЯ, 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 2, 1972 No. 40. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 1 березня 1972

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, за яким ті коледжі й університети, які будуть надалі дискримінувати жінок, втрачатимуть фінансову допомогу від Федерального уряду. Новий законопроєкт, значно рішучіший, як прийнятий минулого року Палатою Репрезентантів, скерований проти публічних коледжів та університетів, які не бажають приймати жінок на студії, або ж дискримінують їх лише тому, що вони жінки, в правліннях і в канцеляріях. Однак, таких вимог не будуть ставити до військових шкіл і до морських академій, до приватних інституцій типу Вассар чи Гарвард, як і там, де це суперечило б релігійним прийнятим формам.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА сенатор Джордж МекҐоверн оприлюднив списки жертводавців на його виборчу кампанію. Для цієї цілі досі було зібрано 1 мільйон 200 тисяч долярів. Найбільшим жертводавцем була фірма „Зіракс", яка передала 25 000 долярів на виборчий фонд сенатора МекҐоверна. Багато було однодолярових жертводавців. Разом пожертви одержано від 42 000 осіб.

ДЕПАРТАМЕНТ ПОЛІЦІЇ НЮ ЙОРКУ ОПРАЦЮВАВ ПЛЯН, за яким буде піддана реорганізації майже вся поліційна структура міста. За тим пляном будуть зліквідовані деякі відділи - „прісінкти", будуть звільняти із служби поліцаїв, які виявляться неефективними в праці, має бути організована окрема поліційна академія і т. д.

ПЕРЕД БУДИНКОМ ОН У НЮ ЙОРКУ буде встановлений пам'ятник у формі металевого обеліска, високий на 50 фітів, американському дипломатові - негрові Ралфові Бончові. Він був лавреатом Нобелівської премії миру.

КОЛИШНЬОМУ СЕНАТОРОВІ БЕРТОНОВІ ВІЛЛЕРОВІ сповнилось 90 років з дня народження. Він репрезентував стейт Монтану в Сенаті у 1923-47 роках. На вшанування сенатора Б. Віллера зібралось майже 500 гостей, до яких він коротко промовляв.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ДЖОВАННІ ЛЕОНЕ РОЗВ'ЯЗАВ парлямент і розписав вибори на 7 травня ц. р. Розв'язання парляменту і нові вибори стали невідхильними, коли вже 33-ій з черги від кінця останньої війни уряд Джулія Андреотті не зумів осягнути в парляменті тривку базу й дістав вотум недовір'я. Припускають, що на вислід виборів матимуть поважний вплив жінки, опозиційні супроти контроверсійного закону про леґалізацію розводів: плебісцит у цій справі мав відбутися 11 червня ц. р., але внаслідку розв'язання парляменту відбудеться щойно за рік.

У БРИТАНІЇ УВІЙШОВ в силу закон, який значно послаблює силу і впливи робітничих спілок, скасувавши передумову прийняття на працю робітника, щоб він обов'язково був членом робітничої спілки. Закон старається виключити теж можливість диких страйків. Робітничі спілки заповіли боротьбу проти нього.

ІЗРАЇЛЬ ПРОГОЛОСИВ, що він відкликав з Ливану всі свої війська, які впродовж чотирьох днів переводили воєнні операції у 5-ох ливанських прикордонних селах проти арабських партизанських організацій, які мали там свої бази, з яких робили випади проти Ізраїлю. Ливан потвердив, що ізраїльських вояків вже нема на його території. В дотичному ізраїльському повідомленні не згадується нічого про протиізраїльську резолюцію Ради Безпеки ОН з цього приводу.

ДЕЯКІ ГРЕЦЬКІ ГАЗЕТИ РОЗПОЧАЛИ кампанію за скасування монархії в Греції і проголошення там республіки. Хоча нова конституція у Греції забороняє ведення кампанії проти існуючого державного устрою, а та конституція визнає Грецію, як монархію, проте пресова цензура пропустила ті статті. Це можна зрозуміти, як сприяння урядом цій акції проти короля Константина, який перебуває в Італії на добровільному вигнанні.

У ПАРИЖІ ВІДБУДЕТЬСЯ 19-21 жовтня ц. р. триденна конференція на вершинах 10-ох держав Західньої Европи, членів Европейської Економічної Спільноти. Ціллю тієї конференції — уведення у тих 10-ох державах монетарної унії та одностайного соціяльного законодавства, як теж затіснення політичної співпраці. Прихильники концепції „З'єднаних держав Европи", вважають, що та конференція стане одним із ступнів до їхньої мети.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ УРЯДУЄ британський лорд Виджері, найвищий суддя Англії, що його британський уряд визначив для переведення слідства, хто винуватий у тому, що 31 січня ц. р. британські вояки вбили у м. Лондондеррі 13 цивільних демонстрантів, виключно католиків. Члени родин убитих відмовилися зізнавати, не маючи довір'я до безсторонности того слідства, але лорд Виджері переслухує багатьох свідків, членів тієї демонстрації й очевидців тієї трагічної події.

В Українському Інституті Америки відбудеться виставка картин Юрія Гури

Ню Йорк (УІА). — Товариство Українських Інженерів спільно з Мистецькою секцією Українського Інституту Америки влаштовують у днях 4 - 18 березня 1972 р. виставку творів філядельфійського мистця Юрія Гури, мистця, який чотири роки тому прибув до Америки з Польщі і включився в український мистецький актив ЗСА.

Юрій Гура уродженець Львова (1930 р.), від 1950 року упродовж 6 років студіював мистецтво у Краківській Академії Мистецтв. Його твори кількакратно вирізнені і включені до закордонних виставок — у Норвегії 1957 р., на графічній Бєнале у Любляні в Юґославії 1962 р., на краківській графічній Бєнале 1962 р. та 1965 року він брав участь у пересувній виставці в Чехо-Словаччині. Мистець улаштував також дві свої власні виставки — 1958 р. в Новій Гуті і 1960 в Кракові. 1961 року мистець отримав стипендію Польського міністерства культури й мистецтва, що дозволило йому відвідати Київ, Львів та деякі центри російського мистецтва. Твори Юрія Гури знаходяться в різних музеях Польщі, як теж Японії (Гірошіма). Прибувши 1968 року до ЗСА, мистець виступив з власними виставками в Філядельфії і Ню Йорку, крім того брав участь у різних збірних виставках українських мистців.

Подробиці виставки подані в оголошеннях.

СВІТОВА РАДА ЦЕРКОВ ВІДПОВІДАЄ НА МЕМОРАНДУМ УЄО ПА

Дітройт (В. Боровський) — Під кінець вересня 1971-го року Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки вислала до Світової Ради Церков у Женеві спеціяльний меморандум у справі намагання Собору Російської Православної Церкви в Совєтах втручатися в релігійне життя інших церков і народів у вільному світі. Цей меморандум був надрукований в більшості українських газет. На цей меморандум Головна Управа УЄЦ в ПА отримала відповідь від Генерального Секретаря СРЦ — д-ра Є. Блейка. При його листі була долучена відповідь - меморандум, ніким не підписана, але, як сам д-р Є. Блейк пише, вона отримана зі „східньо - европейських джерел", цебто може бути що від представника Російської Православної Церкви в Совєтах, який є акредитований при Світовій Раді Церков. Інша справа, що цей меморандум можна уважати анонімним і жалувати, що така поважна організація, так неповажно полагоджує важливі справи.

Д-р Є. Блейк у своєму листі пише:

„Воно з усією певністю було б краще дискутувати лицем в лице таку резолюцію, яка має таке широке значення для життя Християнської Церкви в Східній Европі, як також для справи єдности Церкви в світі.

Я долучую копію меморандуму, що його я роздобув з одного східньо - европейського джерела, який не намагається сперечатися з Вашою резолюцією, старається підкреслити, що є певні фактори політичної і канонічної натури, які треба брати під увагу, коли хочеться поглибити дискусію між Вашим Об'єднанням і Церквами, які є членами Світової Ради Церков, а при тому самі знаходяться під комуністичним пануванням у Східній Европі".

В самому меморандумі, що, як уже було зазначено, походить зі „східньо - европейського джерела", ми читаємо:

„1. Собор Російської Православної Церкви в Загорську не „висловив одобрення ліквідації Української Католицької Церкви в Західній Україні Совєтським Урядом". З формальної і канонічної точки зору це не була „ліквідація", але поновне воз'єднання бувших православних людей, які були змушені прилучитися до Уніятської Церкви і признати зверхність Риму. Це воз'єднання сталося на підставі постанови леґітимного Собору колишньої Уніятської Церкви Західньої України. Кожний має право не погоджуватися з постановою Собору і висловлювати свій погляд та оцінку того, що сталося, але з точки зору Православної Церкви це уважається воз'єднання своїх власних людей. З точки погляду Римо. - Католицької Церкви, звичайно, Берестейська Унія з кінця 16-го століття все ще уважається „леґітимним виразом волі цієї частини Православної Церкви в тому часі", а не як виразний прозелітизм і нарушення людських прав. Я уважаю, що ми маємо залишити цю справу для об'єктивного і безстороннього історичного дослідження, щоб у цей спосіб можна було знайти, по котрій стороні було вжито більше насилля і переслідування.

2. Собор у Загорську не

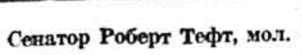
(Закінчення на стор. 4-ій)

У Ню Йорку відбудеться з'їзд Молоді Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА

Філядельфія. — На Пленумі Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков, ОУЄБЦ, у ЗСА вирішено відзначити в цьому році 250-ліття народження великого українського філософа Григорія Сковороди та відсвяткувати 120-ліття баптистського Руху в Україні, беручи за підставу хрещення Івана Оніщенка, проповідника, в селі Основі в 1852 році. На Пленумі, що відбувся у Філядельфії в січні, прийнято постанови про поширення активности ОУЄБЦ в різних країнах через місіонерів, про радіопрограми та відповідну літературу. Як інформував журнал „Післанець Правди" з лютого 1972 р., „предметом особливих молитов була Україна". З'їзд Молоді Об'єднання вирішено відбути цього року в Ню Йорку, а 27-ий з'їзд Головного Об'єднання — у Міннеаполісі, Мін. Цього ж року відбудеться з'їзд Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства.

Сенатор Тефт знову пожертвував $100.00 на ФКУ

Клівленд. — Сенатор Роберт Тефт, мол., з Огайо, відомий зі своєї прихильности і постійної підтримки українського розвитку й українських змагань, знову пожертвував 100.00 дол. на Фонд Осередку Українських Студій в Гарвардському Університеті — інформує спеціяльний асистент сенатора Тефта, проф. Тарас Шмагала, головний радний УНСоюзу. Таку ж суму на Осередок Українських Студій в Гарварді сенатор Тефт пожертвував уже раніше, ще в 1966-му році.

Сенатор Роберт Тефт, мол.

Д-ра А. Литваківського обрано на члена Реґабілітаційного Комітету Індіяни

Бурбанк, Ілл. (О. К.) — У лютому цього року Волтер Дж. Пенрад, який очолює Реґабілітаційний Комітет стейту Індіяни призначив д-ра Анатоля Литваківського — членом Дорадчого Реґабілітаційного Комітету в стейті Індіяна. Д-р А. Литваківський — перший лікар, якого призначено на цей пост.

Водночас д-р А. Литваківський є основником і медичним директором першого Реґабілітаційного Центру в Індіяні, який приміщується у новому Відділі Методистського Шпиталю, в Ґері, Індіяна.

Поміж своїми співпрацівниками американцями поширює знання про Україну, беручи активну участь у житті української спільноти, недавно у Т-ві Українських лікарів обрано його до Управи на касира.

Лідери обох партій в Сенаті запрошені відвідати Китай

Вашингтон. — Лідери Демократичної і Республіканської партій в Сенаті, Майкел Менсфілд і Гю Скотт, поїдуть літом цього року до Пекіну. Президент Ніксон, який у вівторок 29 лютого ц. р. впродовж 90-ох хвилин звітував 21 представникам обох палат Конґресу про свою подорож до Комуністичного Китаю, передав запрошення обом названим сенаторам від комунокитайського прем'єра Чжоу Ень-лая, зазначивши, що це сам той китайський прем'єр запропонував ту візиту сенатських лідерів в останньому дні перебування Президента в Шанхаї. Сенатор М. Менсфілд був з американським військом ще в 1921 році в Китаї, а сенатор Гю Скотт є орієнталістом і колектором орієнтального мистецтва, й обидва вони висловлювали бажання відвідати Китай, про що довідався Чжоу Ень-лай. Крім тієї колективної наради з членами Конґресу Президент, державний секретар Вілліям Роджерс і дорадник Президента Генрі Кіссінджер звітували в той сам день впродовж півтори години членам Уряду. За пізнішою заявою пресового секретаря Президента Роналда Зіґлера президент Ніксон „безсумнівно" отримав загальну підтримку від членів Конґресу, дармацо деякі консервативні конґресмени й сенатори висловлювали невдоволення і стурбування з приводу тої частини американсько-китайського комунікату, де стверджено готовість президента Ніксона ступнево відтягати американські збройні сили з обширу Тайвані (Формози). Президент Ніксон заявив, що він не бачить потреби виступити ще раз з телевізійною промовою до народу, після того, як він промовляв уже зараз після свого повороту на Ендрю летовище під Вашинґтоном.

ЗСА візьмуть участь у весняному ярмарку в Кантоні в Китаї

Токіо. — Японський міністер закордонних справ Такео Фукуда виявив журналістам, що на великому щорічному ярмарку в Кантоні у Комуністичному Китаї вперше візьмуть участь також американські промисловці. Він дізнався про це від асистента державного секретаря для далекосхідніх справ, Маршалла Ґріна, який відлучився був від почету президента Ніксона в Шанхаї і безпосередньо відтіль прибув до Токіо, щоб поінформувати японських лідерів про хід і вислід відвідин Ніксона у Китаї. Ярмарок у Кантоні є тереном, на якому відбуваються торговельні трансакції між Комуністичним Китаєм і закордоном. Японські промисловці брали участь у ньому, але американці не мали туди доступу. Припускають, що участь американців у цьому році буде також обмежена. Маршалл Ґрін і фахівець далекосхідніх справ Джон Голдридж, який разом із Генрі Кіссінджером був приявний на всіх розмовах през. Ніксона з Чжоу Ень-лаєм, полетять з Токіо до Південної Кореї, а відтіль на Тайвань (Формозу) з подібною місією. На Тайвані вони матимуть найважче завдання заспокоїти лідерів Вільного Китаю з Чіянг Кай-шеком у проводі, що президент Ніксон не „продав" їх китайським комуністам і що Америка не „виреклася" вільного Китаю. Японський прем'єр Ейсаку Сато отримав від президента Ніксона відручного листа з запевненням своєї приязни, а Сато відповів депешою з ґратуляціями за успіх відвідин Ніксона в Китаю.

Вільний Китай відкидає будь-які компроміси з комуністами з Пекіну

Тайпей. — Уряд Вільного Китаю на Тайвані (Формозі) проголосив обширний комунікат, в якому ще раз потвердив свою безкомпромісову і безперервну ворожість супроти комунізму й, конкретно, супроти комуністичного режиму на китайському суходолі, та заявив, що всяке тайне порозуміння, що його міг президент Ніксон осягнути з китайськими комуністами у Пекіні, не буде обов'язувати і не матиме ніякої важности для китайських патріотів. У тому комунікаті називається теперішню комуністичну владу у Китаю „групою узурпаторів", які насильно захопили владу та які не мають права говорити в імені китайського народу. Комунікат заперечує вартість принципів „мирного співіснування", що їх прийняли Ніксон і Чжоу Ень-лай, бо, твердить комунікат — ті принципи це тільки комуністична димова заслона, яка має облегшити їм „інфільтрацію, підривну роботу і збройну аґресію проти інших народів". Але „Республіка Китаю вірить, що переборе всі небезпеки й труднощі" та закликає зберігати спокій і достойну поставу. У комунікаті нема ніяких образливих зворотів на адресу президента Ніксона чи Америки.

Латвійські комуністи виступають проти російщення Латвії

Ню Йорк. — З Латвійської ССР, колишньої незалежної держави Латвії,приєднаної до Совєтського Союзу в 1940 році, група 17 старших віком комуністів надіслала на Захід розпачливого листа на 5 000 слів, зміст якого можна передати двома словами: рятуйте Латвію! — інформує „Ню Йорк Таймс" з 27-го лютого. Листа надіслано до центральних комітетів комуністичних країн Зах. Европи. Протестуючи проти насильної русифікації, його автори прохають підтримки закордонних комуністів у змаганнях проти виродовлення малого латвійського (латиського) народу та інших балтійських народів і меншостевих груп. Під претекстом індустрялізації, до Латвії присилають багатьох росіян, білорусів, українців та людей інших національностей. Якщо на зборах у Латвії між присутніми є хоч один росіянин і він бажає, щоб збори провадились російською мовою, бо він іншої не розуміє, то збори провадяться йому на догоду російською мовою, в іншому випадку латвійців обвинуватять у „буржуазному націоналізмі". Навіть в апараті так. зв. міністерств Латвійської ССР на 1.500 службовців є лише 300 латвійців. „65 відсотків лікарів у Латвії не володіють латвійською мовою, і тому виникають різні труднощі для хворих". Тепер у Латвії живе 2 мільйони 400 000 осіб, але тільки 57% із них належать до латвійської національности, а інші — це чужий, присланий елемент. Ще 10 років тому латвійців у Латвії було 62%, росіян

(Продовження на стор. 3-ій)

„Радянська Україна" атакує українських буржуазних націоналістів за альянс із ...маоїстами

Київ. — В газеті „Радянська Україна", що є офіційним органом ЦК КПУ, Верховного Совєту та Ради Міністрів УССР, появилася в числі 48-ому за 26 лютого ц.р. п.н. „Брудний альянс" велика погромницька стаття проти „українських буржуазних націоналістів" і їхніх ... „безпосередніх зв'язків з тими колами КНР (Китайської Народної Республіки), які спеціялізуються на радянських підривних діях". Автор статті Юрій Римаренко — кандидат історичних наук і „лауреат премії ім. Я. О. Галана", відомий із своїх пасквільних „праць" про „український буржуазний націоналізм" совєтський пропаґандист, розписується широко, з одного боку, про контакти Я. Стецька й АБН із режимом вільного Китаю і, з другого боку, виступає з цілою низкою „ревеляцій" про різні факти взаємної співпраці між комунокитайським режимом Мао Тсе-тунґа та „українським буржуазним націоналізмом". За словами Ю. Римаренка цей „діялог" виглядає так:

„Антикомуністичні перспективи «українсько-китайського діалога» стали постійною принадою українських буржуазних націоналістів. Ще однією прийнятною для них фігурою виявився «великий керманич» Мао Цзе-дун. Зрада нинішнім керівництвом КПК марксистсько-ленінським принципам, його антиленінська ідейно-політична платформа в основних питаннях сучасності, відверта і злісна антирадянщина стали надійною основою для спілкування і співробітництва українських буржуазних націоналістів і маоїстів...

„Щодо практичного боку «українсько-китайського діалога», він виглядає так. Спочатку окремі буржуазно - націоналістичні організації за кордоном з власної ініціативи надсилали свої газети, книги та

(Закінчення на стор. 3)

Створено Американський Науково-Видавничий Центр Українознавства

Денвер, Коло. (Н. Н.) — В лютому 1972 р. в Денвері створено Ukrainian Akadewik Press (Українське Академічне Видавництво), відділ відомого видавництва довідкової літератури Libraries Unlimited. Завдання УАП є видавання праць з різних ділянок українознавства в англійській мові, як також наукові видання присвячені Східній Европі. Видавничий плян охоплює українську культуру, історію, літературу, суспільні і гуманістичні дисципліни.

Президентом УАП став відомий український вчений проф. д-р Богдан Винар, б. декан Ню-Йоркського Стейтового Університету, автор численних праць з ділянки української економіки, бібліотекарських високошкільних підручників і бібліографічних довідників. Д-р Богдан Винар є дійсним членом УВАН, НТШ, УІТ і багатьох американських наукових і професійних установ. Бібліографія його праць подана у відомому довіднику „Гу іс гу ін Амеріка".

У виданому каталозі видавництва повідомлено, що в 1972 році вийдуть в англі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНЦІВ В ЗСА І СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Філядельфія, Па, — В неділю 5 березня ц. р. о год. 2:30 по полудні, тут в в залі „Тризуб" при вулиці Брод, відбудуться доповіді на тему „Проблеми українців в ЗСА і ситуація в Україні", що їх влаштовує Світова Управа ТУСМ. Участь беруть, як доповідачі: проф. д-р Григор Лужницький та д-р Михайло Сосновський і як панелісти: Богдан Футала, Роман Сеньків, Аскольд Скальський та Христя Кульчицька. Керівник панелю: інж. Богдан Кульчицький.

НАРАДИ СУ ТУСМ

В днях 3-5 береезня ц. р. відбудуться у Філядельфії, Па. ширші наради Світової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського із участю членів Крайових Управ ТУСМ Америки і Канади, та членів Управи Сеніорату ТУСМ. Під час трьохденних нарад Провід ТУСМ розгляне пророблену працю Товариства і намітить плян дальшої діяльности. Окремою точкою нарад буде перегляд проблем, які існують в країнах нашого поселення та події на Рідних Землях.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

В рамцях спеціяльної програми міської бібліотеки міста Мілвілл, Н. Дж. при 10 БУк Ст. в дні 8 (середа) березня ц. р. в годині 7:30 вечером, відбудеться вечір-зібрання, присвячене українській культурі. Про українську культурну, а особливо про народне мистецтво та ціль його плекання тут, говоритиме пані Ніна Куйдич, а писання писанок покажуть пані Марія Гаврих і Ольга Кузьмінська. Доповідь буде ілюстрована кольоровими прорізками. Рівночасно зразки народного мистецтва, як вишивки, різьба, кераміки, писанки і так д. будуть виставлені до публічного оглядання.

Вступ вільний. Перекуску приготовлять пані з Управи Міської Бібліотеки.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ПЕРТ АМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

В неділю 5-го березня ц. р. відбудуться в залі Українського Народного Дому в Перт Амбою, Н. Дж. о год. 3-ій по пол. Загальні Збори Перт Амбойської Округи УНС. У зборах візьмуть участь проф. Іван Телюк, заступник гол. предсідника УНС, та Степан Гавриш, головний радний УНС і обласний організатор. Після зборів відбудеться спільна перекуска. Проситься про чисельну участь секретарів Відділів, делеґатів конвенційних та членів Управ усіх Відділів Округи.

„ЄВШАН ЗІЛЛЯ" У ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж.. — У неділю 5-го березня відбудеться Шевченківська Академія в Українському Народному Домі в Пассейку, Н. Дж., о годині 5-ій по пол. Перший раз перед пассейською громадою виступить широкознаний дівочий хор „Євшан Зілля" під дириґентурою молодого мистця Бориса Садовського, фортепіяновий супровід Володимира Білинського. Присутні матимуть нагоду почути пісні у виконанні молодих дівчат, які в наступних місяцях плянують ряд концертів, дохід з яких піде на Катедру Українознавства при Гарварді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Порожнечі в Україні не буде

Поволі підноситься завіса над справою проведених в Україні у половині січня цього року арештів українських культурних діячів. Крім поданих органами КГБ у совєтській пресі імен І. Світличного, Є. Сверстюка і В. Чорновола, як також українського туриста з Бельгії, Я. Добоша стали відомі прізвища ще чотирнадцяти ув'язнених жінок і чоловіків, двоє з-поміж яких — Іван Дзюба і Зіновія Франко — уже звільнені і перебувають під домашнім арештом чи наглядом органів безпеки. Все ж таки й далі невідомі прізвища всіх заарештованих, кількість яких встановлює дехто на понад сто осіб.

Що привертає увагу в нових повідомленнях про арештованих це те, що більшість з-поміж них — цілком невідомі прізвища, правдоподібно, молодих людей, що, як і їхні старші друзі, включилися в оборону української мови і культури, як також на захист „гарантованих" конституцією і законами прав людини і громадянина. Є поміж відомими прізвищами заарештованих також імена чотирьох діячів культури, які відбували вже не тільки ув'язнення, але й довші чи коротші судові вироки, і які, після свого звільнення із совєтських тюрем та таборів суворого режиму, не припинили своєї дозволеної законами боротьби проти порушення постанов конституції і законів органами КГБ й інших державно - партійних чинників. Обидва ці факти тільки підкріплюють висловлені Валентином Морозом у його заяві суддям твердження, що своїми арештами режим не залякує, а зацікавлює щораз ширші кола української молоді, багато із яких стають активістами в атмосфері збудження, що його викликали режимні арешти. Водночас із цим режим підтвердив також і висловлені Морозом передбачення, що вакууму - порожнечі в Україні вже більше не буде, що все більше українців включається у процес національного відродження.

Треба думати, що й нові арешти і навіть суди підтвердять правду Морозових тверджень і передбачень. І тому даремно кагебівський режим в Україні намагається „пришивати" арештованим якусь підривну діяльність, якісь зв'язки з „зарубіжними антирадянськими центрами" і т. п. Українського походу всі ці намагання, посилювані поліційними репресіями чи й судовим терором, не зупинять.

Влада над Тихим океаном

Широкий загал, може, не звернув особливої уваги на одну точку проголошеного у Шанхаї американсько-китайського комунікату, яка, проте, має велетенське значення: „Ніхто з них (себто ЗСА чи комуністичний Китай) не змагатиме до гегемонії в азійсько - тихоокеанському обширі і кожний із них противиться старанням будь-котрої іншої країни чи групи країн встановити таку гегемонію. Повернувшись до ЗСА, през. Ніксон так зформулював ту точку: „Ми погодились, що противимося пануванню в тихоокеанському обширі будь-котрої потуги . . ."

Насправді йдеться тут про чотири потуги, які могли б посягати по владу над Тихим океаном з його державно-політичним обширом: Америку, комуністичний Китай, Совєтський Союз і Японію. Якщо ЗСА і Китай порозумілись, що вони не посягають по таку владу, але й не допустять інших двох суперників здобути її, то це однаково гарантія для Пекіну проти відродження японського мілітаризму, як і проти зросту впливів Москви в обширі Тихого океану. Для Америки ж це гарантія співпраці з Пекіном проти зросту впливів Москви на Півдні Азії і заспокоєння, що Пекін зверне свою експансію в іншу сторону.

Сама Америка не може виректися активної участи в проблемах обширу Тихого океану, бо вона є тихоокеанською державою. Республіканський сенатор з Ню Йорку Джеймс Баклі, який висловлював острах, що подорож президента Ніксона до Пекіну вийде на шкоду Вільному Китаєві з його осідком на Тайвані, у своїй промові в Сенаті 11 лютого ц. р. звертав особливу увагу на те, що для Америки обшир Тихого океану з десятком тамошніх держав не менший, як обшир Атлантійського океану з Західньою Европою, і що тому Америка мусить дбати, щоб ніяка комуністична держава не здобула собі там вирішного впливу.

Ричардові Ніксонові і Генрі Кіссінджерові йдеться власне про збереження „рівноваги сил" між тими 4-ма кандидатами на володіння над Тихим океаном. Маючи територію від Владивостоку по Берінґову протоку на півночі, Москва вважає себе тихоокеанською потугою і змагає до поширення своїх впливів в Азії через Північний В'єтнам і Індію. Візита Ніксона в Пекіні створить для тієї дальшої експансії великі труднощі. Але всі країни в обширі Тихого океану стурбовані й схвильовані, бо невідомо, чи вдасться зберегти оту „рівновагу сил" в їхньому обширі.

В. Ткач

ЕВРОПЕЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДОРОЖ НІКСОНА

Це річ цілком зрозуміла, що вся преса в Західній Европі заповнена інформаціями і прогнозами щодо подорожі през. Ніксона до червоного Китаю. Вістки, репортажі, фотографії заповнюють сторінки всіх часописів. Подія це бо цілком незвичайна, що може дати великі й далекойдучі наслідки.

Проте, як і треба було сподіватися, коментатори стримуються від оцінки того, що дасть після себе згадана подорож. Після тієї подорожі нічого певного сказати не можна, бо домовлення якщо до таких прийшло — залишаться ще на довший час дипломатичною таємницею, і лише майбутній розвиток подій покаже, чи, як і до чого домовилися американсько-китайські державні мужі.

Але вже тепер можна помітити певні різниці в очікуваннях і надіях, що їх покладають на американсько-китайські зносини по-різному настроєні політичні кола Західньої Европи, а, певно, й цілого світу. Одні очікують від зустрічі в Пекіні більшої свободи рухів у відношенні до Москви і тішаться з цього. Це ті, які з недовір'ям ставляться до „мирної" політики СССР, вважають, що небезпека агресивного російсько - совєтського імперіялізму існує далі, і в можливому американсько-китайському порозумінні вбачають зміцнення антисовєтських позицій.

Інші, задивлені в „позитиви" відпруження з СССР, затривожені тим, чи не викличе американсько - китайське порозуміння загострення відносин з Москвою. І одні, і другі — але, певно, з іншими відчуваннями і з інших мотивів — відмічають щораз більше незадоволення та занепокоєння Москви з нагоди американсько - китайських переговорів. В день прибуття през. Ніксона до Пекіну совєтська і сателітна преса ледве згадували про цю подію, натомість совєтські радіо і преса гостро атакують Мао, називаючи його „зрадником" світового соціялістичного руху.

У зв'язку з цими справами варто вже тепер думати над тим, яку користь може принести евентуальне американсько - китайське порозуміння для справи поневолених Москвою народів. Червоний Китай перебуває в стані конфлікту з СССР. Як далеко піде цей „стан конфлікту" — покищо невідомо. Але вже тепер таке наставлення червоного Китаю викликає симпатії і надії серед українців і серед інших поневолених народів. І то не тільки серед тих, які живуть на Заході, але й серед тих, що перебувають під владою комуністичних режимів (про це приходять цілком вірогідні відомості „звідтіля").

Проте, як автор цієї статті вже й раніше стверджував, це невідомо, чи появиться якась безпосередня користь для поневолених народів, якщо прийде до американсько - китайського „замирення". Що таке замирення непокоїть і ослаблює СССР — це так. Але воно може вплинути на політику СССР у напрямку більшої поступливости Москви як відносно Заходу, так і відносно Китаю. Чи ж вхоплять ся за такі можливості і Захід і Китай, щоб здійснити свої деякі вимоги супроти СССР і уникнути небезпеки війни? А такий розвиток міжнародної ситуації іде, очевидно, коштом поневолених народів: СССР, зліквідувавши свої воєнні ускладнення, матиме більше сили, щоб натискати на поневолені народи й тримати їх далі в стані уярмлення.

Ще завчасу робити прогнози на майбутнє. Проте, мусимо завжди мати на увазі болючу істину: політика не знає сантиментів. Тим більше міжнародна політика: кожна держава і кожний народ керуються своїми інтересами, а доля інших народів їм більш - менш байдужа.

В нашій українській визвольній політиці мусимо в першу чергу покладатися на ситуацію в Україні, в цілому СССР і в цілому т. зв. комуністичному бльоці. Ця ситуація є загрозливою для окупаційного російсько - совєтського режиму, бо опозиційні настрої і рух спротиву серед народів зростають. Щождо міжнародної ситуації — в даному випадку і щодо дальшого розвитку американсько - китайських відносин — можемо тільки придивлятися і плянувати, чи і як вдасться нам використати її в наших національних інтересах.

Американські ескадренні міноносці в Чорному морі

Лондон. — Цього тижня у водах Чорного моря з'являться два великі американські військові кораблі - есмінці „Роберт Оуенс" і „Лірі", які входять до складу Шостої американської військової фльоти. Вони пройдуть через Дарданели та Босфор і потім будуть впродовж 3 - 4 днів курсувати в міжнародних водах поблизу берегів Совєтського Союзу — Української ССР та берегів Кавказу, а також біля турецьких берегів, повз Анатолійське побережжя. Такі операції військова американська фльота проводить досить часто, щоб підтвердити право американських збройних морських сил діяти в міжнародних водах всюди, де б вони не були. При таких давніших маневрах за американськими кораблями слідом завжди плавали кілька совєтських кораблів, слідкуючи за кожним рухом американців під час їх перебування у водах Чорного моря.

Лист поетки Марджорі Голмс до Євтушенка

Американська поетка Марджорі Голмс, авторка кількох збірок поезій і авторитет у поетичному світі, вмістила недавно в щоденнику „Ірвінґ Стар" у Вашингтоні відкритого листа до російського совєтського поета Євгенія Євтушенка, який „ґастролює" по ЗСА, проповідуючи, що „зорі твого прапора, Америко, покриті дірками від куль".

Поетка Марджорі Голмс запропонувала Євтушенкові, між іншим, наступне:

„Я також хотіла б поїхати до СССР і виступити з подібною поемою. Була б дуже вдячна за підготову мого виступу. Для цього Ви мали б: 1. Винайняти приміщення, таке ж велике, як і форум у Медісон Ґардені (в Ню Йорку), 2. Взяти 3-4 російських письменників, які читали б мої вірші в перекладі на російську мову, як тут робили для Вас Дікі, Вілбур і Куніц. Щоправда, Ви можете мати в цьому труднощі, бо, наскільки знаю, деякі з Ваших письменників сидять у тюрмах і в божевільнях. 3. Знайти авторитетного політичного діяча, відомого своїми протиурядовими виступами на зразок нашого сенатора МекКарті, щоб той сприяв моїм виступам. 4. Вибрати надійного молодого артиста, вільномислячого... 5. Запросити групу прогресивно настроєних студентів, з невеликою оркестрою чи хором, щоб вони криками, свистом, тупотом і т. п. виявляли надзвичайне захоплення, слухаючи мої антисовєтські поезії. 6. Ви мали б зорганізувати відповідну рекляму, щоб на мій виступ приходили щонайменше 10 000 людей".

Далі американська поетка пише до Євтушенка, що він читав твори „про наш прапор з дірками від куль" — — і що він „також не буде заперечувати, коли я скористуюся теж правом вільного вибору тем у Вашій країні", зокрема теми про Бога, „хоча Бог і не популярний в Совєтському Союзі". Поетка каже, що вона хотіла б в СССР прочитати поему, що її можна б назвати „Свобода вбивати", „адже такий вид „свободи" так часто застосовується у Вашій країні. Почнемо з Леніна, який терором знищив свою опозицію, і закінчимо Сталіним з його кривавою лазнею. І, крім того, я ніяк не можу забути ваших танків у Чехо - Словаччині і ґвинтівок, націлених у поляків. По суті це також „свобода вбивати".

Американська поетка Марджорі Голмс повідомила Євтушенка, що вона могла б прочитати й інші твори там, перед совєтською авдиторією, на зразок „Свобода катувати", „Свобода цензури"... „У мене дуже багато тем: рабство, тортури, промивання мозків і найголовніша „свобода", себто „право вбивати". Я переконана, що зможу написати вірші, сильні своєю переконливістю". У кінці поетка „наперед дякує за допомогу".

З листів до Редакції

ПРОТЕСТУЙМО УСПІШНО

Багато читаємо в нашій пресі про протести, ведені різного роду українськими організаціями проти арештувань українських наукових і культурних діячів російсько - совєтськими органами безпеки в Україні. Такі протести є конечні, бо ворог почав нищити мозок нації в надії, що в такий спосіб раз на завжди зліквідує українську проблему. Надія марна, бо живучість українського народу велика і сторіччя московсько - комуністичного гніту не потрапили й не потраплять знищити його свідомости чи аспірацій до самостійного життя.

Хочу звернути увагу на одну форму протесту, успішність якої незаперечна, а яка зміцнить, збільшить і забезпечить на майбутнє резервуар української провідної верстви, що в свою чергу по цілому світі ширитиме правду про Україну, її народ та його право на самостійне життя.

Саме тепер Фонд Катедр Українознавства веде посилену кампанію „Три тисячі по тисячі" на зібрання фондів для забезпечення трьох Катедр та Дослідчо - Наукового Інституту при Гарвардському університеті.

Сьогодні, коли наші брати і сестри в Україні мають відвагу голосити українську правду ворогам у вічі й за це платити ціною свободи і навіть життя, чи не мала це ціна для кожного з нас вплатити відповідний даток на розголошення правди про нашу поневолену Батьківщину?

Успішне переведення такого рода протесту буде найкращою відповіддю, яку ми дамо Москві в її намаганні знищити український нарід.

Мирон Руснак

Рочестер, Н. Й.

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ „СХІДНЯЦЬКИМИ" Й „ГАЛИЦЬКИМИ" МИСТЦЯМИ

У статті В. Чапленка „Post scriptum до статті" („Свобода" ч. 37 з 26-го лютого ц. р.), у якій пишеться про його, як „східняцького" письменника, трудність, а то й неможливість нав'язати приязні відносини з галицькими мистцями, він згадує й про те, що його оперове лібретто „Одруження пиворіза" „забракував і той галицький композитор, що створив оперу „Анна Ярославна".

Тому, що тим композитором є я, а із згаданого речення п. Василя Чапленка можна винести враження, що я відкинув його лібретто власне тому, що його автор „східняк", а я — галичанин, хочу ствердити, що така гіпотеза цілком безпідставна: одне лібретто до моєї опери „Анна Ярославна" писав власне... „східняк"!

Лібретто, прислане мені п. В. Чапленком, „Одруження пиворіза" не відповідало мені ані своїм заголовком, ані тематикою, ані змістом та його побудовою, і тільки тому я його забракував, а не з будь - яких територіяльно-політичних причин чи різниць.

Антін Рудницький

Томс Рівер, Н. Дж.

У СПРАВІ КОРОНИ СВ. СТЕФАНА

У „Свободі" з 8-го лютого надруковано лист п. В. Вишневського про те, що він бачив у ватиканській бібліотеці корону св. Стефана, символ влади для Мадярщини.

Редакція часопису „Ню Йорк Таймс", сконтактувавшися з Віднем, дістала звідти велику статтю про ту історичну пам'ятку, долею якої турбується кардинал Міндсенті. Навіть видрукували фото її.

П. В. Вишневський пише, що він „мав можливість зблизька докладно оглянути (корону), що (вона) добре збереглася, бракує лише одного великого посередині та декількох менших самоцвітів". Далі він пише про походження тієї корони та інші деталі, про які американська преса не писала.

У „Свободі" з 10-го лютого, тобто через два дні після листа п. В. Вишневського, передруковано пресові інформації на ту тему. Ось тепер і доводиться міркувати, як же виглядає справа з тією короною.

Є такі можливості: корона вже віддавна переховується у Ватикані, тільки американці не признаються в цьому, щоб не мати турбот з Будапештом. Адже комуністи можуть запротестувати, що без їх згоди ту корону передано з Америки до Ватикану.

Друге: та корона ніколи не була в Америці, а якимсь невідомим способом була передана до Ватикану, де туристам дозволяють її „зблизька" оглядати, навіть визначаючи, які дорогоцінні камінці з неї пропали.

Третє: корона св. Стефана знаходиться в Америці у форті Фокс, а у Ватикані зберігається її підробка. Справу ускладнює те, що її роблено майже в той самий час, як і корону короля Данила. Тільки дивно, що в Галичині ніхто не знав, де шукати корони короля Данила!

Четверте: п. В. Вишневський нічого не пише, чи є у Ватикані біля тієї корони пояснення: чия вона, з яких часів походить? Можливо, що жадних пояснень не дано тому, що в Італії комуністична партія дуже сильна і, коли б мадярський уряд захотів, ту корону комуністи легко могли б викрасти.

Також дивно, чому кардинал Міндсенті, коли приїхав до Риму, не оглянув тієї корони, бо тоді не довелося б турбуватися її долею та викликати дебати у Конґресі.

Можливо, що після того, що було надруковане в „Свободі", появляться роз'яснення цієї цікавої справи. Адже виразно сказано: „Де зберігається корона св. Стефана знає кілька осіб, між ними Президент, Папа Павло VI і ще дві-три особи". В листі з 8 лютого із Ричмонду вказано ще на одного свідка!

І. Світ

Ню Йорк

НЕ „МОВНИЙ ҐЕНОЦИД", А „ЛІНҐВІЦИД — МОВОВБИВСТВО"

У статті І. Б. в „Свободі" з 19 січня ц. р. подано цікаві й важливі дані про „лінґвіцид в Україні", при чому називається його „мовним ґеноцидом". Алеж людей не вбивають, вони далі живуть і говорять „несвоєю мовою". За те вбивають різними засобами саму українську мову. Отож тут справа не в „ґеноциді", а в „лінґвіциді".

Цей термін вперше був уведений і здефінійований у моєму меншинному рапорті для Королівської Комісії для Двомовности й Двокультурности в Оттаві (1967), а опісля введений, крім англійської і французької, в німецьку, еспанську й інші мови, включно з есперанто. В 1971 р. вперше вжито його поза залізною заслоною в журналі „Мовознавство" в напасті на мене, мовляв, я цікавлюся справою „лінґвіциду" в СССР, а не дбаю про цю справу в Канаді чи на еміґрації взагалі. Тут треба додати, що моє звернення в цій справі до Об'єднаних Націй в зв'язку з роком „Людських Прав" у 1968 р., не зважаючи на гарні слова й обіцянку взяти це на розгляд відповідної комісії, досі „на файлі" ОН. Все ж уважаю, що наші автори й наша преса повинні вживати терміну не „мовний ґеноцид", а „лінґвіцид" або зукраїнізоване: „мововбивство".

Яр. Рудницький

Вінніпеґ

СНІГ

Як там чисто співають
синиці:
„Світе, світку, світлінь,
світь-світь . . ."
І глибинно світять криниці,
Хоч сніги й прядуть
свою сіть.

Там надіям, як вітру —
привілля,
Кожна іскорка —
мов самоцвіт . . .
І, напевне, там ждуть
з хлібом-сіллю
Край старих, материних
воріт.

Дятел-час там дрімає
на клені,
День гривастий притишує
крок . . .
І сивіє на скронях у неї —
Біла хустка чи просто
сніжок.

А вона — із засмученим
сміхом
Нас, хлоп'ят, зустріча,
як жива,
І — неначе джерельце
під снігом —
Не змовкають ласкаві
слова.

Потім тіні пливуть пелехаті,
Вихор плутає спів свій
в дротах,
Покіль ніч не присяде
на хаті,
Як великий, натомлений
птах.

І тоді лиш сніжинкам
зоріти,
Мов жар-птиці казковим
пером . . .
Обдаруй же мене, дивосвіте,
На весь вік — твоїм
чистим добром!

ВАСИЛЬ БОРОВИЙ

Харків.

Ольга Приходько

КАМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

(30)

Хоч Жені з передмістя було досить далеко до школи, вона була така щаслива, що мати хоч на старість може жити так, як їй подобається.

Єдине, що в тій спокійній добі непокоїло пані Надію, було питання — чому Женя не віддається? Здавалось їй це цілком незрозумілим.

Де ті хлопці мають очі та розум?

Раніше це було ясно — Женя сирота без посагу, мати бідна вдова, братові треба допомагати, кому потрібні чужі клопоти?

Але тепер Женя самостійна, на добрій посаді, молода, здорова, свіжа та гарненька, скромна, ласкава, працьовита, так чого ще треба?

Але ніхто ніколи, ні раніше, ні тепер до Жені не залицявся, хоч приятелів та всяких знайомих завжди було досить. І одягається вона тепер добре, і ходить між людьми, і не одна мати з сусідства була б рада прийняти таку невістку. Та хлопці ніби змовились . . . Майже всі її товаришки з гімназії мають уже свої родини і діточок. Женя дітей страшно любить, цяцькається з чужими, а своїх не має.

Трудно було це зрозуміти. Дівчина в кожному разі достойна, приваблива, добра і милосердна. Коли організували курси „швидкої допомоги", вона негайно записалася. Навчилася перев'язувати рани, спиняти кров, робити штучне дихання, масаж. Завжди її кличуть, як щось станеться по сусідству, потім дякують, носять дарунки. Пані Надія тішиться, що має таку донечку, що всі її люблять та шанують. Часами навіть міркує, що може це ліпше, що Женя не віддається, бо хто може знати, чи було б то щастя, чи нещастя. Врешті прийшла до висновку, що досить Жені й того, що зазнала гіркої долі сирітської, хай Бог боронить її зазнати ще гіршої долі вдовиної.

Помагаючи своїм сусідам у всяких немочах, Женя все більше почала цікавитись медициною: подобалося їй лікувати та повертати людям то найбільше благо — здоров'я. Щоб поширити свої лікарські відомості, записалася до спілки „добровільних сестер". Там сприятелювалась з ідейною лікаркою, яка їй охоче давала всякі поради, а також позичала медичні книжки.

Повертаючи з праці, Женя завжди знаходила час поговорити з матір'ю, розуміла, що вона може чутися дуже самітною, і все оповідала їй про школу, переказувала міські новини та ділилася своїми враженнями. Пані Надія цікавилась і медичними книжками. Одного вечора вона зовсім несподівано сказала Жені:

— Знаєш, Юрась не винен, що серце у нього позбавлене почуття, що він залишився окраденим з цього великого дару Божого.

Женя жахнулась. Вони ніколи не згадували про Жоржа, а тепер мати ужила навіть його дитяче ім'я. Вона розгублено мовчала, а мати продовжувала:

Я так багато думала про це ще колись, дуже давно, я пояснювала собі це тим, що у нього особлива природня потайливість, що він не любить сантиментів і не дозволяє собі виявляти їх. Припускала також, що це — наслідок того великопанського виховання в дворі у дідича, але ніколи й на думку мені не могло прийти, що жадного почуття він взагалі не має, що він керується лише розумом. Врешті, це велике щастя, що він утратив лише почуття, але розум залишився недоторкнутим.

Женя слухала все це з великим страхом. Чи не сталося мамі знов щось з нервовою системою? Але мама говорила далі зовсім логічно і розумно. Вона прочитала в медичній книжці, що збільшене вживання наркотиків може мати вплив на нервову систему не тільки моментально, гамуючи біль, присипляючи почуття, але може виявитися зовсім несподівано в дальшому житті пацієнта, притуплюючи його здібності, пам'ять, волю, чуття, призводячи до психічної ненормальности, навіть до божевілля. Найгірше то, що ці наслідки можуть передаватися спадково, так що не лише сам пацієнт, але і його нащадки можуть нести на собі цей страшний тягар.

Переказавши все те, що вона прочитала про вплив наркотиків, пані Надія перейшла до спогадів з того найтяжчого періоду, коли трагічно загинув її чоловік майже напередодні народження Юрася. Вона була в такому невимовному відчаю, що милосердний лікар робив, що тільки міг, щоб вона якось забулась. А сестри зі свого боку давали їй раз-у-раз заспокоюючі порошки, так що вона спала і спала. Прокинеться і знов дістає порошок на заспокоєння. Напевно ніхто з сестер не знав, що ті порошки можуть мати шкідливі наслідки, а лікар певно думав, що вона перебуває в такому стані, що напевно породу не витримає, тож нехай принаймні не мучиться.

Вона вже того майже не пам'ятає, пригадує тільки, що все спала й спала і так майже у сні дитина прийшла на світ. Всі навіть дивувались, що та дитина здорова і гарна, хоч вона сама була цілком знищена і люди вже гадали, що буде з тими сиротятами. Тоді священик написав лист до її батьків. З дому прислали сестру Катрусю, яка її якось виходила, переконуючи, що вона мусить, обов'язково мусить задля тієї дитинки жити. І так сталося — вона жила задля Юрася, не знаючи, що для її заспокоєння, для улегшення її терпінь бідна дитина була позбавлена чуття, окрадена з найбільшої радости та принади життя . . . Юрась не винен, скорше винна вона сама, що так побивалась, що не вміла погамувати свого відчаю, свого безмежного жалю.

Женя була пригноблена цим материним признанням.

Чи має вона правду? — Не знала.

Але була в тому тверда логіка. Людина не сміє буритися проти вічних законів буття. Мусить покірно терпіти то, що передвизначено в книзі долі . . .

То все вже далеке минуле. Вони вже перенеслися через бурхливі хвилі, і тепер спинилися в тихій, спокійній пристані . . .

Женя була сильно вражена. Вона не сміла і не хотіла рушити цей конечний вислід маминих дум, в результаті яких Юрась залишився не позбавлений свого ореолу. Всі ці висновки були логічні, розумні і правдоподібні. Для Жені було головне, що це — заспокоювало матір.

ЕПІЛОГ

Це мирне і тихе провінціяльне життя скаламутила перша світова війна.

Кам'янець був близько кордону і мешканці міста зазнали всіх тривог та нещасть, що їх несе з собою війна. Евакуація, реквізиції, відсутність нормального постачання, дорожнеча, а нарешті те найгірше — страшна пошесть тифу та загальний хаос. Вибухла революція, і почалася масова втеча вояків з фронту.

Женина школа була евакуйована кудись далеко, а вона сама поїхала з військовим шпиталем аж на Сибір.

Пані Надія могла їхати з нею, але вона воліла зали-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Латвійські комуністи виступають проти російщення Латвії

(Закінчення зі стор. 1-ої)

було 27%, а тепер уже понад 30%, інші — це „поляки, литовці, білоруси, жиди і українці." В Латвії провадиться пропаганда за змішані національно подружжя. Латвійські театральні групи повинні ставити також російські п'єси, але російські театри дуже рідко коли ставлять п'єси на латвійській мові.

До лиха великодержавної політики російщення долучується ще й природне. У Латвії найменший майже на увесь Совєтський Союз природний приріст населення: у 1969 році припадало 14 народжень на одну тисячу населення, а коефіцієнт смертности становив 11.1 на одну тисячу населення, і в цьому Латвійська ССР стоїть відразу ж після Естонії, де є найвища в СССР смертність серед людности. Хоча більшість населення Латвії все ще складають латвійці, дві третини радіопрограм і телевізійних передач передаються російською мовою. Творів латвійських письменників не друкують, чи майже не друкують. У листі 17-ти комуністів з Латвійської ССР сказано: „У всіх республіканських, міських і районових установах, у всіх місцевих організаціях всі справи провадяться на російській мові".

Листа розіслано нелеґально до комуністичних партій Румунії, Юґославії, Еспанії, Франції, Австрії й ін. країн. Своїх прізвищ автори листа не підписали із зрозумілих причин, але зазначили: „Ми — комуністи. Багато з нас є в партії 25-35 років, або й довше. Ми стремимось до соціялізму, марксизму-ленінізму і щастя для людства". Автори зазначають, що совєтський уряд провадить „політику великоросійського шовінізму", асиміляції таких невеликих народів, як латвійський.

З Вашинґтону повідомлено, що після відповідної перевірки автентичности листа", його було повністю передано через радіостанцію „Голос Америки" до СССР.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СУАСТ-СХІД

Нюарк. — Цієї суботи, 4-го березня, тут у домівці „Чорноморської Січі" відбудуться загальні збори Союзу Українських Американських Спортових Товариств (СУАСТ) східніх стейтів. Початок зборів о год. 4-ій після полудня.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 3 березня відбудеться там повторення вечора, присвяченого пам'яті композитора Богдана Весоловського. Слово про його творчість — Т. Терен-Юськів. Початок о год. 7.30.

„Радянська Україна" атакує українських буржуазних націоналістів за альянс із ...маоїстами

(Закінчення зі стор. 1-ої)

брошури антикомуністичного змісту на всі відомі їм адреси державних і громадських установ КНР у надії, що китайські керівники використають ці матеріали в розпалюванні антирадянської істерії. Згодом маоїстські представники, у свою чергу, закупили та використали в антирадянській пропаганді видану українськими буржуазними націоналістами англомовну фальсифікатоську книгу «Російський колоніалізм на Україні». У 1970 році маоїсти знову закупили в Мюнхені велику кількість антирадянської буржуазно-націоналістичної літератури...

„У свою чергу, жовтоблакитна преса пише, що маоїсти в 1970 році вели «спеціальні» переговори з представниками націоналістичного псевдоуряду — так званої УНРади — про спільні антирадянські дії.

„Ще в червні 1970 року в Мюнхені було створено так зване українське товариство для вивчення проблем Азії з його канадським відділенням. «Українсько-китайське спілкування» на антирадянській платформі оформилось у вигляді англомовного «інформаційного бюлетеня» з передруком китайською та українською мовами.

„У жовтні минулого року один з ватажків цього «товариства» виїздив до Пекіна зі спеціальною місією, метою якої було встановлення безпосередніх зв'язків з тими колами КНР, які спеціалізуються на антиадянських підривних діях. Разом з тим, українські буржуазні націоналісти створили у Нью-Йорку спеціальну групу «для зустрічей» з представниками КНР в ООН.

„Українські буржуазні націоналісти, як і раніше, виступають за напруження відносин між КНР і СРСР, висловлюють надії на те, що в зв'язку з прийняттям Китаю до ООН «на терені тієї організації почнуться розгри й боротьба», які, мовляв, у перспективі приведуть до збройного конфлікту, до нової світової війни. Ці поплічники світової реакції смакують якісь «політичні користі» для «української справи», висловлюють надії, що саме Китай допоможе українським буржуазним націоналістам повернути втрачені позиції на Україні, сприятиме відриву її від Союзу РСР."

Наприкінці своєї статті Ю. Римаренко пов'язує українсько - китайський „альянс" навіть із справою заарештованого в січні у Києві бельгійського громадянина Ярослава Добоша, що нібито „прибув до СРСР для виконання злочинного завдання зарубіжного антирадяського центру ОУН-бандерівців, що перебуває на утриманні імперіалістичних розвідслужб".

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

Створено Американський Науково-Видавничий Центр Українознавства

(Закінчення зі стор. 1-ої)

йській мові наступні публікації: проф. Валеріян Ревуцький (Університет Британської Колумбії) „Історія Українського Театру 1864-1964", проф. Любомир Коваль (Мічіґенський У-т) „Економічні Доктрини М. І. Туґана Барановського", проф. Данило Струк (Торонтонський У-т) „Василь Стефаник" проф. Юрій Луцький (Торонтонський У-т) „Антологія Модерної Української Прози".

Рівночасно проф.. Ю. Луцький є редактором серії перекладів українських клясиків. До друку підготовляється такі твори: Валеріян Підмогильний „Невеличка Драма" (вступ проф. Юрія Шевельова, Колумбійського У-у), Микола Куліш „Патетична Соната" (вступ проф. Ральфа Ліндгайма, Торонтонський У-т), Михайло Коцюбинський, „Фата Морґана" (вступ проф. Богдана Рубчака, Рутґерський У-т), Пантелеймон Куліш „Чорна Рада".

З інших публікацій, які готовляться до друку, подано: проф. Любомир Винар (Кентський Стейтовий У-т.) „Рання Історія Українських Козаків", проф. Богдан Винар „Україна - бібліографічний довідник наукової літератури" (у співпраці з Европейським НТШ), проф. Дмитро Чижевський, „Історія Української Літератури" (вступ проф. Ю. Луцького), проф. Б. Винар „Історія Української Економічної Думки. т. І. ССередньовіччя" (праця запланована в 3 томах).

Не улягає сумніву, що новостворений науково-видавничий центр української літератури і української белетристики виповнить основну прогалину в англомовній науковій і художній літературі про Україну.

Консультантами Українського Академічного Видавництва є видатні літературознавці, історики, економісти й інші експерти різних ділянок українознавства.

В дальшому пляні Українського Академічного Видавництва є видання Історії України, Історії Української Культури і цілої низки наукових монографічних досліджень з різних ділянок українознавства і славістики.

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 24-го лютого 1972 р. несподівано упокоїлась в Бозі, від атаку серця, в Солт Лейк Сіті, Юта

бл. п.
Анна Романівна ГВОЗДЕЦЬКА з дому Чижик

дружина проф. Василя Гвоздецького нар. 7-го січня 1900 р. в м. Києві.

ПОХОРОН відбувся на українському цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі, дня 1-го березня 1972-го року.

В найглибшому смутку:

Чоловік — В. ГВОЗДЕЦЬКИЙ й Друзі.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

В глибокому смутку повідомляємо про несподівану смерть 24-го лютого 1972 р. в Солт Лейк Сіті, Юта

Ганни Романівни ГВОЗДЕЦЬКОЇ

член Фундації Академії.

ПОХОРОН відбувся 1-го березня 1972 р. о 10-ій год. ранку на українськім православнім цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н.Дж..

Чоловікові Покійної, проф. Василеві Гвоздецькому, дійсному членові Академії, висловлюємо глибоке співчуття.

Управа УВАН у США

ГОЛОВНІ УПРАВИ ОДУМ-у і ЗАРЕВО

— влаштовують —

з рамені Конференції Центральних Українських Молодечих і Студентських Організацій

ЧЕРГОВУ

МАНІФЕСТАЦІЮ В ОБОРОНІ АРЕШТОВАНИХ В УКРАЇНІ

в суботу, 4-го березня 1972 року, год. 4 - 6 веч.
42-га вулиця і 1-ша Евню в Ню Йорку

ЗАКЛИКАЄМО ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ МОЛОДЬ І ГРОМАДЯНСТВО

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ В. ВИННИЧЕНКА

Доповіді:

Проф. І. І. Бакало — Вступне слово
Проф. Г. О. Костюк:
„ЗАБУТА ПОВІСТЬ В. ВИННИЧЕНКА"
(Дещо про ідеї, мистецькі засоби та літературну історію повісті „На той бік")

Засідання відбудеться в неділю, 5-го березня 1972 р., о 3:30 год. дня в приміщенні Академії: 206 Вест 100 вул., Ню Йорк, Н.И.

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УНР МІСТА НЮАРК - ІРВІНҐТОН

повідомляють все Українське Громадянство, що

в неділю, 5-го березня

буде відправлена

ПАНАХИДА по св. п. Олені Телізі

в 30-ту річницю її мученицької смерти,

ЗА 500 ЖІНОК - В'ЯЗНІВ, ЩО ЗГИНУЛИ В КОНЦТАБОРІ СИБІРУ, ПРИДУШЕНІ СОВЄТСЬКИМИ ТАНКАМИ, ЯК І ВСІХ ТИХ, ЩО ПОЛЯГЛИ СМЕРТЮ ГЕРОЇНЬ В ОБОРОНІ СВОГО НАРОДУ, — СВОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ.

ПАНАХИДА буде відправлена в українській православній церкві Св. Вознесіння (тимчасове приміщення при 202-216 Norman Road & Irvington Avenue, Newark, N.J.) після Служби Божої коло 11-ої год. дня.

Проситься про масову участь. Молодечі організації Пласт, СУМА, ОДУМ, Студентська Громада і зокрема жіночі організації — Союз Українок Америки — проситься прибути з прапорами.

ЖІНОЧИЙ ХОР „ГОРЛИЦЯ", АДМІНІСТРАЦІЯ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в суботу, 11-го березня 1972 року
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 140 Проспект Аве., Ірвінґтон, Н. Дж.

Початок о год. 5-ій веч.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і делегати Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Справоздання з діяльности Округи;
3. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
4. Схвалення пляну праці на 1972 рік;
5. Обговорення весняної організаційної кампанії;
6. Різні справи.

В зборах візьмуть участь:

ВОЛОДИМИР СОХАН, заст. гол. предсідника; **СТЕПАН ГАВРИШ**, гол. радний і обласний організатор.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Юліян Баранюк, гол., Володимир Роговський, секр.
Василь Салабун, касир

ПЛАСТ ПРИЯТ В КЕРГОНКСОНІ, Н.Й. ВЛАШТОВУЄ:

ЗУСТРІЧ ШАПОЧОК

Зустріч шапочок
маленьких і великих
вишиваних, кольорових, куплених,
ручно-роблених, чарівних,
страшних, смішних, поважних,
паперових, з матерії
з перами, з відзнаками та цікавими комбінаціями.
Коли: 5-го березня, 1972
Де: В великій салі на Союзівці
Для кого: Всіх, всіх, всіх діточок
старших, молодших, великих, маленьких, високих, тоненьких, округленьких
Програма: 1 - 2 год. обід для дітей
2. год. Початок Зустрічі
Приходіть, приїжджайте, прилітайте
Запитайте!

Студійне Товариство ім. М. С. Грушевського
та
Товариство Прихильників Української Народної Республіки Відділи в м. Ню Гейвені

з нагоди 2555-их роковин смерти БУДДИ
та
з нагоди 25-их роковин незалежности ІНДІЇ

влаштовують

Академічний вечір

в програмі якого будуть:

1) **Доповідь д-ра Ярослава К. Туркало:** „ІНДІЯ — КРАЇНА ЧУДЕС, КОРІВ, МАВП І ФАКІРІВ, — ТА СТВОРЕННЯ НОВОЇ ДЕРЖАВИ БЕНГЛАДЕШ" — з кольоровими фотографіями, зробленими автором в Калькутті, Аґрі, Ню Делі Кашмірі та в святому місті Амріцарі.

2) **Доповідь п. Володимира Березовського:** „ПОБУТ, ЗВИЧАЇ ТА ГОСПОДАРСТВО ІНДУСІВ", — з кольоровими фотографіями Індії.

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР відбудеться
в неділю, 5-ого березня 1972 року
о 4-ій год. в залі української церкви,
569 Джордж вул. в Ню Гейвені, Конн.

УПРАВА

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
Метрополітальний Відділ Ню Йорк
та
МИСТЕЦЬКА СЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

запрошують на відкриття

МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВКИ ЮРІЯ ГУРИ

що відбудеться

в суботу, 4-го березня 1972 року
о год. 7-ій веч. у приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
при 2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку

Після відкриття та програми відбудеться
ЗУСТРІЧ з МИСТЦЕМ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Долинюка

зложили на „Церкву в Потребі":

Д-р П. і І. Джуль, П. і В. Гнатюк, С. і Е. Климишин, д-р В. Прокопович, І. і І. Решетухи, А. і М. Цісарук	по $20.00
Богдан Ухач	$15.00
В. і К. Кучер, М. і Н. Лесів, Б. Похмурський, О. Процик, І. Журківський	по $10.00
І. і І. Пачовські, В. Лиса, П. і О. Гайда, С. Лозечко, Б. Лиса, А. Крохмалюк, Е. і А. Литвишевські, Р. і Г. Татарські, Р. Недзвецька, М. Посмітюх, З. і С. Врездень, С. і А. Гозда, М. Богданович, О. Сливинський, П. Мозовіта і В. Шпиндура, П. і Д. Конюх, Б. і С. Коссак, Л. і М. Шехович, Д. і Л. Федорко, Я. і С. Дуб, І. Шавалюк, С. Білий, Ю. Савка, З. Швайкун, Е. Галюк, М. Малинович	по $ 5.00
Ф. і М. Липецький, С. Щуровський	по $ 3.00
РАЗОМ:	$326.00

Збірку перевела пані Остапа Гайда.

З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ
5-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ ВІДДІЛУ ОЖ ОЧСУ В ЙОНКЕРСІ, Н.Й.

в неділю, 5-го березня 1972 р.
о год. 4-ій по пол.
в Українськім Народнім Домі
при 301 Паллисейд Евню

відбудеться

КОНЦЕРТ ЛЕГКОГО ЖАНРУ

виконавцями якого є:

- гуморист Іван Керницький-Ікер
- Чоловічий квартет „Каравана" — музичний керівник Богдан Бемко
- Танцювальна Група „Київ" — керівник Роман Строцький
- Програмою проводитиме п. Володимир Гентиш.

ПРОСИМО ВСІХ ДО ЛАСКАВОЇ УЧАСТИ.

УПРАВА

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

повідомляє, що

в суботу, 11-го березня 1972 р.
о год. 6-ій веч.
у приміщенні Українського Інституту Америки
при 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку

відбудеться

ДИСКУСІЯ НА ТЕМУ:

„ДО ПИТАННЯ ЖІНОЧОГО РУХУ"

Участь у дискусії беруть:

Д-р Марта Богачевська
мґр Марта Цегельська
мґр Маріянна Рубчак
д-р Володимир Нагірний

Координатор: інж. Любомир Калинич
Організатор: інж. Зенон Салевич

ПІСЛЯ ДИСКУСІЇ — ГУТІРКА ПРИ ЧАЮ.

— Гостям раді —

В днях 27, 28 і 29-го травня 1972 р. на СОЮЗІВЦІ

Точна програма в дальших оголошеннях.

1947 — Берхтесґаден **З'ЇЗД** Союзівка — 1972

БЕРХТЕСҐАДЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ З НАГОДИ 25-ЛІТТЯ

Запрошуємо Всечесніших Отців Катехитів, Високоповажаних Панів Професорів і всіх молодших Колеґів.

По інформації писати — OLGA SAWCHUK
Box 106, Kerhonkson, N.Y. 12446

Кімнати замовляти прямо на СОЮЗІВЦІ
Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Тел. (914) 626-5641

Неділя, 5 березня 1972 р., год. 5 по пол.
Заля Авдиторії Школи св. Юра
215 East 6th Street, NEW YORK, N. Y.
Квитки в Парафіяльній канцелярії і при вході на залю

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

КОНЦЕРТ СТУДЕНТІВ УМІ

З ДОХОДОМ НА ФОНД БУДОВИ НОВОЇ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

Участь приймають:

ПІЯНІСТИ
СПІВАКИ
ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ
СМИЧКОВИЙ АНСАМБЛЬ

Проситься Шановне Громадянство про численну участь.

Налагоджується співпраця між театром у Львові і Українським Театром у Пряшеві

Київ. — Газета „Культура і Життя" з 24-го лютого надрукувала повідомлення під наг. „Співдружність: Львів — Пряшів", у якому сказано, що „цими днями у Львівському театрі ім. М. Заньковецької перебувала делегація Пряшівського українського національного театру (ЧССР). У її складі були директор театру И. А. Фельбаба, його заступник В. С. Вархола, зав. літературною частиною Ю. Дацько, лектор А. М. Червеняк. Гості познайомилися з роботою заньківчан". Представники обох театрів „уклали угоду про дружбу і творче співробітництво", якою передбачається систематичне взаємне відряджування керівників театрів і авторів для обмінних виступів на сценах, читання лекцій про майстерність актора і культуру сценічного слова. Починаючи від 1973 р. в обох театрах у Львові і в Пряшеві будуть ставити одну п'єсу так, щоб можна було обмінюватися кількома акторами і вони мали змогу виступати у Львові і в Пряшеві чи інших містах Чехо-Словаччини. Про умову повідомив на сторінках газети завідуючий літературною частиною Львівського театру ім. М. Заньковецької.

КАМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

шитися вдома. Казала, якщо чужинці її пограбують та заберуть хату, тоді кудись піде бідувати по чужих кутках, але сама себе руйнувати не буде. Коло свого господарства так-сяк прохарчується, та й запасів має на довший час.

Бачила вона ту всю метушню, той ввесь неспокій, ту всю руїну. Сиділа тихо в своєму домочку і все молилась: „В руки Твої, мій Боже, передаю дух свій"...

Ніхто її не зачіпав, вся та завірюха неслася великими шляхами, і в той малий закуток ніхто не заглядав. Крім того люди по малих містах не були тоді ще здеморалізовані і мали Бога в серці.

Одного дня вийшла пані Надія на базар дещо купити, аж проти неї шкутильгає якийсь обідраний вояк з перев'язаною рукою.

— „Ось, — подумала, — якби була вдома Женя, вона б йому допомогла".

Але той вояк кинувся несподівано до неї, аж вона струсилася — невже це грабіжник? Глянула, а очі у нього такі добрі, змучені і ніби знайомі.

— Мамашо! — скрикнув вояк. — Це ж добрий янгол послав мені вас на поміч!

Придивляється. Та це ж Сашко! Але який же він нещасний, брудний, зарослий, ще й ранений...

— Мамашо, у вас напевно є якийсь куточок, де можна вмитися та зогрітися. Я повертаюсь з фронту, хоч властиво фронту вже нема, всі розбіглися і люди з сіл таксож повтікали або похоралися, ніде ні живої душі. Я вже не можу далі йти, мушу перев'язати руку, помитися і хоч трохи спочити, а тут в місті всі шпиталі вже евакуйовані.

Нещасний ледве тримався на ногах. Звичайно, пані Надія поспішила завести його до свого дому. Обмила, перев'язала рану, дала чисту білизну, нагодувала і наказала тихо лежати. Він прошепотів:

— Постіль, чиста постіль, це таке щастя, таке блаженство! Я ніколи не зможу вам віддячитись...

Увечері Сашко мав гарячку, маячив. Виявилось, що це тиф, який лютував по цілому краю.

Виходила його пані Надія, вилікувала. Два тижні був він без пам'яті. На третій тиждень опам'ятався, але був такий кволий, що від вітру хитався.

Тим часом потепліло, повіяло весною, і здалося Сашкові життя таким прекрасним даром, таким чарівним чудом!

В садку з'явився перший цвіт, зазеленіла травиця, розпукались дерева, і то ароматне повітря повертало йому сили та надії. Перебуті терпіння, фронт, жах, рани і ця тяжка хвороба здавалися кошмарним сном, про який хотілося чимскорше забути, щоб жити, жити і солодко мріяти про поворот додому, до рідних, які не знають, що він урятувався з того пекла...

Але як, чим він віддячиться цій добрій жінці, яка прийняла його і врятувала йому життя?

Пані Надія була рада, що Сашко видужав і що вона може почати свою весняну працю в саду та на городі. Хто любить природу, той знає, з якою радістю, з якими надіями добрий господар приступає до весняних робіт на своїй землі.

Але не довго довелося тішитись цією ужиточною працею. Не стало їй сили, тяжка хвороба звалила і її.

Сусідки доглядали пані Надію. Привозили якогось лікаря. Але тоді вже було допомогти. Хоч організм її був сильний і не була вона ще така стара, але хвороба була сильніша. За кілька день ця добра душа, яка стільки всякого лиха зазнала на тяжкому шляху свого життя, відійшла на вічний спочинок туди, де нема ні болю, ні страждання.

Життя її було великою жертвою, і вмерла вона по-євангельськи: „Нема більшої любови, як хто душу свою положить за друзі своя".

Прага. Великдень 1969 р.

(Кінець).

СВІТОВА РАДА ЦЕРКОВ ВІДПОВІДАЄ НА МЕМОРАНДУМ УЄО ПА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„рішив поробити заходи для підпорядкування Української Автокефальної Православної Церкви, яка існує в вільному світі, під Московський Патріярхат". Рішення Собору в цьому випадку є таке: „Просити Церковну Владу Російської Православної Церкви — продовжувати намагання для воз'єднання з Матірною Церквою, так званої: „Російської Православної Церкви поза Границями Росії" (Карловецька Схизма) і „Української Автокефальної Православної Церкви за границею і її інших розсіяних дітей, так, щоб „Ім'ям Господа нашого Ісуса Христа... не було поміж вами поділення, але щоб були ви поєднані в одним розумінні та в думці одній" (1 Кор. 1:10). Є самозрозумілим, що Собор тут висловлює тільки свою надію в своєму заклику до з'єднання своїх бувших дітей з Матірною Церквою. Через політичні причини вони були розсіяні по світі і з тих самих політичних причин вони є тепер відділені від неї. Така пригадка має свою основу в Господніх молитвах про єдність. Православні росіяни в діяспорі, які є в канонічному відокремленні від Російської Православної Церкви, мають повну свободу не послухати цього заклику з Москви. Ніхто, включно з Московським Патріярхатом не може змусити їх послухатися цього заклику, а Російська Православна Церква має право і свободу апелювати до них і молитися про єдність. Усі християнські церкви роблять це, а це вже залежить від Бога, чи Він поблагословить і поможе цьому закликові, чи зробить з нього тільки порожню заяву.

3. Воно є безкорисним дискутувати тут про оцінку відносин між Державою і Церквою в СССР, яка дається в цій декларації. Коли ми говоримо про принципи релігійної свободи і сепарацію між Державою і Церквою, ніхто не може заперечити твердження цієї заяви у відношенні до того, що могло б бути інакшим. Важливим є питання, що там є в дійсності? Світова Рада Церков має досить інформацій про те, щоб виробити свою власну опінію в цій справі, яка може бути не такою самою, як є в СССР і не такою самою, як в деяких колах в ЗСА.

4. З історії ми не чули про „ліквідацію Української Євангельсько - Реформованої і Лютерської Церков" в СССР. Навпаки, ці церкви існують як малі меншинні церкви, але вони завжди були в такій ситуації.

5. Відносно долі митрополита Української Автокефальної Греко - Православної Церкви — Василя Липківського з Києва, то ми можемо тільки згадати, що с велике число митрополитів, єпископів і духовенства з Російської Православної Церкви, про долю яких, — через події, які відбувалися в десятиліттях, які слідували по революції і в громадянській війну в Совєтському Союзі, — нічого не відомо".

В цьому меморандумі багато дечого недоговорено, сказано невиразно, поминено звичайними викрутами, або просто мовчанкою. В четвертому параграфі анонімному авторові меморандуму нічого не відомо про ліквідацію Української Євангельсько - Реформованої і Лютерської Церков в Західній Україні. Світова Рада Церков належно знає, що такі Церкви до 1939-го року в Західній Україні існували. Ті реформовані і лютерські церкви, які там тепер існують, чи можуть існувати, це не є церкви, що складаються з інших меншинних народностей, як наприклад, реформованих мадярів у Карпатській Україні.

Безперечно Головна Управа УЄО в ПА ще дасть свою відповідь Світовій Раді Церков на цей меморандум зі своїми заувагами та вияснюваннями. Все ж таки було б дуже добре, коли б заторкнені у меморандумі Церкви висловили свої думки про порушені тут справи перед Світовою Радою Церков, а також, щоб забрали в цій справі голос зацікавлені українські організації, а також поодинокі люди, особливо провідні діячі. Писати туди найкраще англійською, але можна це також робити і німецькою мовою. Листи висилати на адресу: Dr. E. C. Blake, General Secretary, World Council of Churches, 150 Route de Ferney, 1211 Geneva 20, Switzerland.

Ми були б вдячні, коли б копії цих листів були також надіслані на нашу адресу: Ukrainian Evangelical Alliance of North America, 22146 Kelly Road, East Detroit, Michigan 48021, USA.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1972 р.:

ЧИКАГО, Ілл.— Загальні збори 423-го Відділу УНСоюзу о. год. 1-ій по пол. в домівці Клюбу ім. Е. Коновальця при 2435 Вест Чикаго Евню. Просимо вирівняти всі залеглі вкладки. — Управа.

ЛОРЕЙН, Огайо. — Річні Загальні Збори 233-го Відділу УНС о год. 12:30 в церковній залі при Чарлестон Евню і 31-ій вул. — Яків Рудяк, голова; Ф. Сілецький, секретар.

ЧИКАГО, Ілл.—Річні Загальні Збори В-ва св. о. Николая, Відд. 106, о год. 1-ій по пол. в залі Дому Відділів УНСоюзу при 843 Н. Вестерн Евню. Просяться Вп. Членів прибути. — Управа.

СИРАКЮЗИ, Н.Й.— Річні Загальні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. Порядок Заг. Зборів: Вибір Президії, відчитання протоколу, звіти Управи і Контрольної Комісії, дискусія над звітами, вибір Управи і К. Комісії та внески і запити. Якщо на означену годину не явиться число членів указане статутом — Річні Заг. Збори відбудуться з одногодинним спізненням без огляду на скількість присутніх членів.

Збирання членських вкладок: субота — год. 7-10 веч., неділя — год. 12-3 по пол. Просяться вп. всіх членів взяти участь у річних і місячних зборах. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6709. Тарзан і Чулю обсервують обманців

Ці Омари є шпигунами, Чулю, які підслухують радіо з летунської бази в Момбузі. Ми маємо цей доказ для генерала Ітса! І вони знають наш плян — щоб арештувати їх!

Швидко! Спадуни з Момбузі не повинні знайти тут будь-які золоті штуки! Пам'ятайте, що ми є бідними купцями з-над ріки, які просять дикунів приносити нам гуму!

Але ж, Тарзане, вони не знають, що ми живі! Вони думають, що ми в могилі, яку копали для нас їх опришки!